

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Έκθεση από την ακρόαση Προσώπων - Φορέων στην ΕΕΔΑ με θέμα
«Αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην Ελλάδα –
Ουσιαστική συμμόρφωση με τις Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των
Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης»

Απρίλιος 2026

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας και ο Εθνικός Θεσμός σε θέματα προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχει συσταθεί με βάση τους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, τις «Αρχές των Παρισίων και διέπεται από τον Ν 4780/2021. Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από είκοσι φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις, δικηγορικοί σύλλογοι, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ιδρύματα).

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα

T: 210 72 33 221-2, W: www.nchr.gr, E: info@nchr.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	3
Έκθεση από την ακρόαση Προσώπων – Φορέων στην ΕΕΔΑ με θέμα «Αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην Ελλάδα – Ουσιαστική συμμόρφωση με τις Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης».....	4
Εισαγωγικά.....	4
ΠΥΛΩΝΕΣ.....	7
1ος Πυλώνας: Συντονισμένες Πολιτικές (Integrated Policies).....	7
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	9
2ος Πυλώνας: Πρόληψη (Prevention).....	10
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	12
3ος Πυλώνας: Προστασία (Protection).....	12
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	14
4ος Πυλώνας: Ποινική Δίωξη (Prosecution).....	16
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	19

Έκθεση από την ακρόαση Προσώπων – Φορέων στην ΕΕΔΑ με θέμα «Αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στην Ελλάδα – Ουσιαστική συμμόρφωση με τις Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης»

Εισαγωγικά

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ως το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας με θεσμική αποστολή την προστασία και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρακολουθεί στενά όλα τα συναφή ζητήματα και τις προκλήσεις, ώστε αφενός μεν να παρέχει στις ελληνικές αρχές τις κατάλληλες συμβουλές, αφετέρου να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί την κοινή γνώμη και την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών εταίρων σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Από το 2001, στην ΕΕΔΑ αναγνωρίζεται καθεστώς Α' (πλήρης συμμόρφωση με τις Αρχές των Παρισίων των Ηνωμένων Εθνών), ενδεικτικό της ανεξαρτησίας της και της αποτελεσματικής εκπλήρωσης του ρόλου της. Το καθεστώς Α' της αναγνωρίζει αυξημένα δικαιώματα συμμετοχής και διαλόγου με όργανα και φορείς στα Ηνωμένα Έθνη αλλά και στα παγκόσμια και περιφερειακά δίκτυα ομόλογων θεσμών.

Έμπρακτη απόδειξη της ανεξαρτησίας της συνιστά η πλουραλιστική σύνθεση της Ολομέλειας της στην οποία μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από είκοσι φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις, δικηγορικοί σύλλογοι, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ιδρύματα), μεταξύ των οποίων και η αρχαιότερη γυναικεία Οργάνωση της Ελλάδας, ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας. Το μέλος που έχει υποδειχθεί από τον Σύνδεσμο μετέχει με δικαίωμα ψήφου στην Ολομέλεια της Επιτροπής και προεδρεύει κατά την τρέχουσα θητεία (2022-2026). Επιπλέον υπογραμμίζεται, ότι με δικαίωμα ψήφου συμμετέχει στην Ολομέλεια της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, ένα πρόσωπο που ορίζεται από κοινού από το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.), το Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Αθήνας - Athens Pride, την Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας (ΟΛΚΕ), την COLOUR YOUTH - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας (COLOUR YOUTH) και τις Οικογένειες Ουράνιο Τόξο.

Η ΕΕΔΑ, πέραν της παρακολούθησης της διάστασης της έμφυλης ισότητας διαθεματικά σε όλες τις πτυχές της, παρακολουθεί στενά από την ίδρυσή της τα ζητήματα διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, αποδίδοντας ύψιστη σημασία στη βία κατά των γυναικών και στην ενδοοικογενειακή βία, και στα μέτρα για την καταπολέμηση του φαινομένου. Λαμβανομένου υπόψη, ότι η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης ορίζει πως όλες οι διατάξεις της πρέπει να εξασφαλίζονται χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου, γένους, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, συμμετοχής σε εθνική μειονότητα, περιουσίας, γέννησης, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, ηλικίας, κατάστασης υγείας, αναπηρίας, οικογενειακής κατάστασης, καθεστώτος μετανάστη ή πρόσφυγα ή άλλης κατάστασης, η ΕΕΔΑ εστιάζει ιδιαίτερα στην ανάγκη θέσπισης, από τις αρμόδιες αρχές, εξειδικευμένων, πρόσθετων και αναλογικών

μέτρων. Τα μέτρα αυτά στοχεύουν στην προστασία των δικαιωμάτων ευάλωτων κατηγοριών γυναικών και κοριτσιών, όπως οι μετανάστριες, οι γυναίκες πρόσφυγες και αιτούσες άσυλο, οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία ή/και χρόνια πάθηση, οι γυναίκες Ρομά, καθώς και οι ΛΑΤ γυναίκες που διατρέχουν κίνδυνο πολλαπλών διακρίσεων και άρα είναι κατά συνέπεια ακόμη πιο εκτεθειμένες στη βία.

Για την εκπλήρωση της αποστολής της η Επιτροπή δύναται από τον νόμο να χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο και να ζητά και να λαμβάνει πληροφόρηση από τις δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και να καλεί σε ακρόαση πρόσωπα και φορείς που θα διευκολύνουν το έργο της με την παρουσίαση προσωπικών εμπειριών ή τη διατύπωση των απόψεών τους (άρθρο 18, παρ. 4 του Ν. 4780/2021).

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, η ΕΕΔΑ λειτουργώντας ως γέφυρα τόσο μεταξύ της Πολιτείας και της Κοινωνίας των πολιτών, όσο και μεταξύ των διεθνών δεσμεύσεων της χώρας για την εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της ουσιαστικής απόλαυσής τους στην πράξη, πραγματοποίησε σε συνεννόηση με την Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, ακρόαση φορέων την Τετάρτη 25 Φεβρουαρίου 2026, στα γραφεία της με στόχο να αξιοποιηθούν τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της ακρόασης α την ουσιαστική συμμόρφωση της Ελλάδας με τις Συστάσεις της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO) και της Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από πλευράς της, ως ο εθνικός συντονιστικός μηχανισμός για την παρακολούθηση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, έχει έργο την παρακολούθηση των πολιτικών και των μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που προσδιορίζονται από την Σύμβαση. Υπό αυτήν την οπτική παρέχει απευθείας στήριξη και στα θύματα βίας λειτουργώντας ολοκληρωμένο δίκτυο δομών που στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες, 46 συμβουλευτικά κέντρα σε όλη την Ελλάδα, 20 ξενώνες φιλοξενίας, δομές ψυχολογικής υποστήριξης, εργασιακή συμβουλευτική, νομική υπεράσπιση, 24ωρη Γραμμή SOS 5900 και την εφαρμογή panic button για τα περιστατικά με επικινδυνότητα. Για την στήριξη των θυμάτων σεξουαλικής βίας συνεργάζονται με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα συναρμόδια υπουργεία για την ανάπτυξη εξειδικευμένων δομών. Ταυτόχρονα, καταρτίζει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων με στόχο, μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η ουσιαστική εφαρμογή των πολιτικών ισότητας, με ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων και της κοινωνίας των πολιτών, συνιστά βασική προϋπόθεση για αποτελεσματική πρόληψη της βίας και την προώθηση της έμφυλης ισότητας. Στο πλαίσιο αυτό λειτουργεί και η Διυπουργική Επιτροπή για την παρακολούθηση της Εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και την σωστή προετοιμασία της χώρας μας για την υποβολή της 6ης Έκθεσης προόδου προς την Επιτροπή των Μερών, ένα έργο απαιτητικό και ταυτόχρονα δημιουργικό, το οποίο επίσης απαιτεί συστηματική

συνεργασία με τους φορείς και σαφή καταμερισμό ρόλων καθώς και τακτική παρακολούθηση της προόδου σε κάθε θεματικό τομέα.

Επισημαίνεται ότι οι συζητήσεις στο πλαίσιο των ακροάσεων φορέων διεξάγονται κεκλεισμένων των θυρών, προκειμένου να διαφυλάσσεται η εμπιστευτικότητα και να ενισχύεται το κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων/-ουσών, με γνώμονα πάντοτε το ουσιαστικό αποτέλεσμα, δηλαδή τη βέλτιστη δυνατή θεσμική και πρακτική παρέμβαση για την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Στην ακρόαση προσκλήθηκαν, πέρα από τα μέλη της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ και Οργανώσεις του πεδίου από το [Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας](#) και τον [Μηχανισμό Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών](#), πάνω από 40 Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και εμπλεκόμενοι φορείς του πεδίου. Η ακρόαση εστίασε σε 4 πυλώνες ως εξής: **1ος Πυλώνας: Συντονισμένες Πολιτικές (Integrated Policies)**, **2ος Πυλώνας: Πρόληψη (Prevention)**, **3ος Πυλώνας: Προστασία (Protection)**, **4ος Πυλώνας: Ποινική Δίωξη (Prosecution)** στη βάση των οποίων διαμορφώθηκαν ερωτήσεις ακολουθώντας τις Συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ζητούμενο στάθηκε η αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ελλάδας με τις συστάσεις της GREVIO και της Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης, λαμβανομένης υπόψη της προόδου σε σχέση με τις προηγούμενες συστάσεις και τυχόν κενών έναντι της προηγούμενης αξιολόγησης.

Για την Ακρόαση λήφθηκαν υπόψη τα εξής κείμενα:

- i) [Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας](#), 11.5.2011
- ii) [N. 4531/2018 Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας](#), 5.4.2018
- iii) [GREVIO Baseline Evaluation Report on Greece](#), 14.11.2023
- iv) [Committee of the Parties, Recommendation on the implementation of the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence by Greece IC-CP/Inf\(2023\)14](#), 5.12.2023.

ΠΥΛΩΝΕΣ

1ος Πυλώνας: Συντονισμένες Πολιτικές (Integrated Policies)

Στον Πυλώνα αυτόν εντάσσονται οι Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών και της GREVIO για **βιώσιμη χρηματοδότηση και θεσμική στήριξη των Οργανώσεων, τακτική και συνεκτική συλλογή στατιστικών στοιχείων, διατομεακή συνεργασία και συντονισμό αρμοδιοτήτων και δράσεων** (δικαιοσύνη, υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, αστυνομία) προς την κατεύθυνση ενός σταθερού, συστηματικού, θεσμικού διαλόγου με την Πολιτεία.

Ως προς την **διατομεακή συνεργασία**, αυτό που τονίστηκε κατά την ακρόαση είναι ότι δεν υπάρχει επίσημη λειτουργική διασύνδεση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων (ιατροδικαστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, Αστυνομικά Τμήματα δικαστικές αρχές, κοινωνικές υπηρεσίες, δημόσια υπηρεσία απασχόλησης). Στην πράξη η συνεργασία τόσο στο δίκτυο δομών όσο και στην τηλεφωνική γραμμή είναι περιστασιακή και άτυπη. Οι Οργανώσεις προέβαλαν ως καλή πρακτική τη σύσταση και συμμετοχή τους σε Ομάδες Εργασίας, όπως π.χ. η Ομάδα που συντονίζει το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για την παρακολούθηση της Εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας. Άλλη καλή πρακτική που αναφέρθηκε από τις Οργανώσεις είναι το Μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ ΜΚΟ και συναρμόδιων Υπουργείων που συνάφθηκε το 2015 και αφορούσε την συνεργασία φορέων σε περιπτώσεις αιτουσών άσυλο, προσφυγισσών και επιζώσων έμφυλης βίας που λειτούργησε αποτελεσματικά για αρκετά έτη. Επίσης αναδείχθηκαν και τα Πρωτόκολλα Συνεργασίας με επιμελητήρια, ιδρύματα και Πανεπιστήμια, τα οποία ενθαρρύνονται και να προωθούνται. Σε γενικές γραμμές υπογραμμίστηκε η απουσία μακροπρόθεσμου σχεδιασμού πολιτικής.

Ως προς τα **στατιστικά στοιχεία** τονίστηκε ότι τα υφιστάμενα στοιχεία είναι ελλιπή και δεν αποτελούν ενδεικτικό δείγμα, διότι δεν αντικατοπτρίζουν το σύνολο των θυμάτων βίας. Τα στοιχεία της αστυνομίας και της ΕΛΣΤΑΤ καταχωρίζουν τις ανθρωποκτονίες χωρίς επίσημη μέτρηση των γυναικοκτονιών ως ξεχωριστό έγκλημα. Αναφορά γίνεται μόνο στο φύλο του δράστη. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα του βιασμού και της στυγνής δολοφονίας της Ελένης Τοπαλούδη που δεν προσμετράται στα επίσημα στοιχεία ως γυναικοκτονία. όπως ακριβώς και όλες οι μέχρι σήμερα γυναικοκτονίες. Οι Οργανώσεις από την άλλη πλευρά καταμετρούν τις γυναικοκτονίες και μάλιστα με ταχείες διαδικασίες, τα δε στοιχεία τους τα δημοσιοποιούν χωρίς αυτό να τους ζητείται επισήμως από κρατικούς φορείς. Ειδικά για το δημόσιο δίκτυο δομών φιλοξενίας, τα συμβουλευτικά κέντρα, τη γραμμή SOS, υπογραμμίστηκε ότι θα ήταν σκόπιμο να αξιοποιούνται τα στοιχεία των βάσεων δεδομένων που τηρούν οι Οργανώσεις για τις γυναίκες επιζώσες και τα επιζώντα άτομα. Πρόσβαση καλό θα ήταν να έχουν και ερευνητές/τριες με δυνατότητα περαιτέρω επεξεργασίας. Οπωσδήποτε θα πρέπει να συλλέγονται και τα στοιχεία γυναικών τα αιτήματα των οποίων

ικανοποιήθηκαν. Ομοίως ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα θα πρέπει να συγκεντρώνονται για όλες τις μορφές έμφυλης βίας περιλαμβανομένων και των πληθυσμιακών ομάδων που υφίστανται πολλαπλές και διασταυρούμενες διακρίσεις και ανισότητες όπως είναι οι Ρομά γυναίκες, οι γυναίκες με αναπηρία, οι προσφύγισες, οι άστεγες, οι ουσιοεξαρτημένες, οι φυλακισμένες κλπ. Εξίσου σημαντική είναι και η δημιουργία συστήματος παρακολούθησης της εξέλιξης περιστατικών έμφυλης βίας σε όλα τα στάδια των αστυνομικών και των δικαστικών διαδικασιών. Ειδικά όσον αφορά τις δικαστικές διαδικασίες σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας (ποινικές και αστικές δίκες), σκόπιμο θα ήταν να συλλέγονται συνολικά στοιχεία και δεδομένα για αποφάσεις σχετικά με την επιμέλεια, την επικοινωνία και τη διαμονή των παιδιών. Λόγος έγινε και για την έρευνα που πραγματοποίησε το ΕΚΚΕ για την συλλογή ολοκληρωμένων, ποιοτικών και αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων, προκειμένου να συμβάλλει στην πανευρωπαϊκή έρευνα της EUROSTAT με τίτλο «*EU Survey on gender-based violence against women and other forms of inter-personal violence (EU-GBV)*», και για την οποία μέχρι σήμερα είναι διαθέσιμα μόνο τα πρώτα αποτελέσματα.¹ Τέλος, στοιχεία θα πρέπει να συγκεντρώνονται και για τα ποσοστά καταδίκης, για τους δράστες που φυλακίζονται και εκείνους που αποφυλακίζονται και για το χρονικό διάστημα που παρέμειναν φυλακισμένοι.

Το ζήτημα της **χρηματοδότησης των Οργανώσεων** της κοινωνίας των πολιτών παραμένει κρίσιμο και ανοιχτό, καθώς δεν παρέχεται σταθερή, θεσμοθετημένη χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, παρότι οι Οργανώσεις προσφέρουν δωρεάν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής και ψυχολογικής υποστήριξης, νομικής συμβουλευτικής και εκπροσώπησης, καθώς και φιλοξενίας σε επιζώσες και επιζώντα άτομα έμφυλης βίας. Ορισμένες υλοποιούν και δράσεις ευαισθητοποίησης και κατάρτισης επαγγελματιών. Στην πράξη σήμερα συνήθως υποστηρίζονται οικονομικά από ευρωπαϊκά προγράμματα και ιδιωτικές δωρεές, γεγονός που συνεπάγεται επισφάλεια για την βιωσιμότητα των υπηρεσιών τους. Το αίτημα για ένταξη όλων των υποστηρικτικών υπηρεσιών στον Τακτικό Προϋπολογισμό παραμένει πιο έντονο από ποτέ. Παράλληλα τέθηκε και το ζήτημα της υψηλής φορολόγησης των Οργανώσεων. Σε κάθε περίπτωση, υπηρεσίες στα θύματα παρέχονται σταθερά από το κρατικό δίκτυο υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας που συντονίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το οποίο περιλαμβάνει Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών σε πολλές πόλεις, Ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών (συχνά μέσω δήμων), τηλεφωνική γραμμή βοήθειας 15900, ψυχολογική υποστήριξη, νομική συμβουλευτική, κοινωνική στήριξη και προσωρινή στέγαση. Ακούστηκαν προτάσεις για χρηματοδότηση από τους 13 δευτεροβάθμιους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση και την πρόληψη της βίας μέσω της ένταξης σε αυτό και υφιστάμενων προγραμμάτων και δράσεων.

¹ ΕΚΚΕ Έμφυλη βία κατά των γυναικών και άλλες μορφές διαπροσωπικής βίας στην Ελλάδα, 2022-2023.

Συζήτηση έλαβε χώρα και γύρω από το **έλλειμα**, σε επιχειρησιακό επίπεδο, **προτυποποιημένων διαδικασιών διαχείρισης και αναφοράς** και την ανάγκη εντέλει για **δημιουργία ενός ενιαίου Πρωτοκόλλου** άμεσης ανταπόκρισης και διαδικασιών υποστήριξης θυμάτων για όλες τις Οργανώσεις που να περιέχει αναλυτικά τα βήματα σε κάθε στάδιο με σαφή και τυποποιημένη μεθοδολογία, διαφανείς και εμπιστευτικές διαδικασίες, ελάχιστα πρότυπα και βασικές αρχές (τύπου standard operating procedures) και συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και ειδικές ρυθμίσεις για ιδιαίτερες μορφές εγκλημάτων. Η ΔΙΟΤΙΜΑ έχει διαμορφώσει και εφαρμόζει μια καλή σχετική πρακτική. Δεδομένου ότι επί του παρόντος γίνεται αντιληπτό πως οτιδήποτε λαμβάνει χώρα είναι κυρίως σε βάση ad hoc, η ΕΕΔΑ πρότεινε ότι θα μπορούσε να συμβάλει στη σύνταξη ενός ενιαίου θεσμοθετημένου Πρωτοκόλλου.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- ✓ Τακτική και συνεκτική συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών στατιστικών στοιχείων με συμπερίληψη γεωγραφικής τοποθεσίας και είδος και βαθμό ευαλωτότητας, ώστε να διευκολύνεται η παρακολούθηση και αποτελεσματική αξιολόγηση της πορείας συμμόρφωσης της χώρας με τις υποχρεώσεις της Σύμβασης στην πράξη, και η αξιολόγηση των επιδόσεων της χώρας μας συγκριτικά με άλλες. Καταγραφή και παρακολούθηση όλων των υποθέσεων έμφυλης βίας με έγκυρα, συγκεντρωτικά στοιχεία και με δυνατότητα συλλογής δεδομένων για δικαστικές αποφάσεις σχετικά με την επιμέλεια/επικοινωνία/διαμονή των παιδιών που έχουν λάβει ρητά υπόψη περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας.
- ✓ Ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας με την εμπλοκή όλων των συναρμοδίων φορέων και υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων ιατροδικαστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, Αστυνομικά Τμήματα, δικαστικές αρχές, κοινωνικές υπηρεσίες, δημόσια υπηρεσία απασχόλησης κ.α.
- ✓ Ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πολιτικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, με στόχο τη βελτίωση του συντονισμού, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, σε ευθυγράμμιση με τις συστάσεις της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (CEACR) για τη ΔΣΕ 150 για τη Διοίκηση Εργασίας.²
- ✓ Ενεργή στήριξη των Οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της έμφυλης βίας με επαρκή και σταθερή χρηματοδότηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό.
- ✓ Παροχή επαρκών πόρων για προγράμματα κατάρτισης και συναφείς πρωτοβουλίες σε ΜΚΟ του πεδίου και αξιολόγηση του αντικτύπου των προγραμμάτων.

² Βλ. πρώτο σχόλιο στο [Direct Request](#) CEACR (2025) της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, 114^η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας για την εφαρμογή της ΔΣΕ 150 για τη Διοίκηση Εργασίας, 1978.

- ✓ Δημιουργία ενιαίου Πρωτοκόλλου διαδικασιών υποστήριξης θυμάτων για όλες τις Οργανώσεις με σαφή και τυποποιημένη μεθοδολογία, ελάχιστα πρότυπα και βασικές αρχές και μηχανισμούς συντονισμένης συνεργασίας καθώς και δράσεις εκπαίδευσης, εποπτείας και συνεχούς αξιολόγησης των υπηρεσιών με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών, της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

2ος Πυλώνας: Πρόληψη (Prevention)

Στον Πυλώνα αυτόν εντάσσονται οι Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών και της GREVIO για **εκπαίδευση στα σχολεία (σεξουαλική αγωγή, έμφυλα στερεότυπα), κατάρτιση επαγγελματιών (αστυνομικοί, δικαστικοί, δικηγόροι, υγειονομικοί, κοινωνικοί λειτουργοί), δημόσιες καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, θεραπευτικά προγράμματα για δράστες, τον ρόλο των ΜΜΕ σε σχέση με την έμφυλη διάσταση της βίας και τον ορισμό της έμφυλης βίας.**

Στον τομέα της πρόληψης, παρά την πρόοδο που σημειώνεται σε επίπεδο **νομοθετικών μέτρων** με συνεκτικότερο τον Ν. 4604/2019 για την *Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας*, οι Οργανώσεις συμφώνησαν ότι η συνεχής εξειδικευμένη **εκπαίδευση** αποτελεί την ουσιαστική βάση για την έγκαιρη πρόληψη. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη κατάρτισης των επαγγελματιών που έρχονται σε επαφή με θύματα βίας, όπως αστυνομικοί, δικηγόροι, εργαζόμενοι στις κοινωνικές υπηρεσίες, νοσοκομεία, και βεβαίως στην κατάρτιση Δικαστών και Εισαγγελέων. Κεντρικής σημασίας είναι και η εκπαίδευση μαθητών και Εκπαιδευτικών στα σχολεία, ζήτημα που το έχουν θέσει και οι ίδιοι οι Εκπαιδευτικοί. Η δε σεξουαλική εκπαίδευση, όπως διδάσκεται σήμερα στα σχολεία υποστηρίχθηκε ότι είναι αποσπασματική και καθόλου συμπεριληπτική. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε το ελληνικό σχολείο αντιμετωπίζει τα ανήλικα άτομα ως ασώματα.

Όλες οι Οργανώσεις συμφώνησαν και στον σημαντικό ρόλο της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και προέκριναν την ανάγκη στοχευμένης πληροφόρησης μέσα από **συστηματικές δημόσιες Πανελλαδικές καμπάνιες** σε περισσότερες γλώσσες και πλήρως προσβάσιμες σε όλες, όλους και όλα.

Αναφορικά με τις **πολιτικές και τα Προγράμματα** που υλοποιούνται στον τομέα της πρόληψης και της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, οι φορείς επέμειναν ότι είναι πολλά ακόμη τα βήματα που χρειάζεται να γίνουν. Δεδομένης της έλλειψης επαρκών πόρων και των κενών προστασίας στην πράξη, καθώς και του γεγονότος ότι η έμφυλη βία συνεπάγεται σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια, τη σωματική και ψυχική υγεία και τα θεμελιώδη δικαιώματα των γυναικών, η ενίσχυση των σχετικών παρεμβάσεων κρίνεται αναγκαία. Στο πλαίσιο αυτό επισημάνθηκε ότι κατά τον σχεδιασμό Προγραμμάτων είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη η διάσταση της αναπηρίας, δεδομένου ότι οι γυναίκες και

τα κορίτσια με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις υφίστανται πολλαπλές και διασταυρούμενες διακρίσεις.

Ο νευραλγικός **ρόλος των ΜΜΕ** στην ανάδειξη του φαινομένου της έμφυλης βίας, στην ευαισθητοποίηση του κοινού, στην διαμόρφωση κοινωνικών προτύπων και στην έμμεση άσκηση πίεσης για την αντιμετώπιση και την αλλαγή νοοτροπίας, δεν αμφισβητήθηκε από κανέναν φορέα.

Κάποιες Οργανώσεις υποστήριξαν ότι δεν θεωρούν ότι ο θεσμός της **ποινικής διαμεσολάβησης** συμβάλλει στην πρόληψη του φαινομένου, ούτε και τα θεραπευτικά προγράμματα για τους δράστες. Μάλιστα από τη συζήτηση προέκυψε ότι υπάρχει ελλιπής γνώση γύρω από τα Προγράμματα αυτά και τα αποτελέσματά τους. Προτάθηκε ότι θεραπευτικά προγράμματα για δράστες θα πρέπει να πραγματοποιούνται και στα σωφρονιστικά καταστήματα.

Και βέβαια υπογραμμίστηκε η ευρύτητα του **ορισμού της έμφυλης βίας**, που ουσιαστικά περιλαμβάνει τις 4 κατηγορίες που έχει ορίσει ο ΟΗΕ: σωματική, οικονομική, σεξουαλική και ψυχολογική και η οποία μπορεί να ασκηθεί και στον δημόσιο και στον ιδιωτικό χώρο. Εκπρόσωποι από την «**Πρωτοβουλία κατά των Γυναικοκτονιών**», που αποτελείται από δίκτυο γυναικείων οργανώσεων/συλλογικοτήτων στην Ελλάδα (22+) και στοχεύει στην αναγνώριση και εξάλειψη των γυναικοκτονιών, επανέλαβαν τα αιτήματά τους για νομική κατοχύρωση του όρου Γυναικοκτονία, αποτελεσματική δικαιοσύνη, πρόληψη της έμφυλης βίας και αντιμετώπιση του σεξισμού/πατριαρχίας. Επιπρόσθετα αναδείχτηκε και η ανάγκη να δοθεί περισσότερη έμφαση στο φαινόμενο της βίας στην εργασία σε συνεργασία και με τις επιχειρήσεις και μέσα από δράσεις ενημέρωσης και συμβουλευτική. Από τις Οργανώσεις ζητείται να καλυφθεί η θεσμική προστασία όλων των μορφών έμφυλης βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση π.χ. ψυχολογική βία, οικονομική βία, stealthing, κ.λπ., δεδομένου ότι στην πράξη εντοπίζονται κενά σε δικονομικές εγγυήσεις, αποδεικτικά μέσα και στην εν γένει ποινική κάλυψη των σύγχρονων μορφών βίας. Ενδιαφέρον παρουσίασε και η θέση ότι η άρνηση πρόσβασης σε αμβλώσεις από τα δημόσια νοσοκομεία και κυρίως αυτά της επαρχίας, όπου σύμφωνα με έρευνες, σε ποσοστό περίπου 60% αρνούνται την πρόσβαση, συνιστά μορφή θεσμικής βίας. Τέλος, διατυπώθηκαν ανησυχίες αναφορικά με το ζήτημα της **γονικής αποξένωσης** και τον τρόπο με τον οποίο, στην πράξη, φαίνεται να επηρεάζει δικαστικές κρίσεις, καθώς συχνά επισκιάζει περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, παρά το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζεται ως νομικός όρος στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, επισημάνθηκαν οι σοβαρές επιφυλάξεις που έχουν εκφραστεί στο πλαίσιο του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, με δεδομένο ότι σε κάθε περίπτωση προέχει η ασφάλεια του παιδιού και του θύματος. Αναφορά έγινε σε κακή πρακτική σύμφωνα με την οποία το θέμα της γονικής αποξένωσης φαίνεται να συνιστά μέρος του εκπαιδευτικού υλικού στην Σχολή Δικαστών.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- ✓ Διασφάλιση παροχής κατάλληλης κατάρτισης σε επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με θύματα και δράστες (αστυνομικοί, δικηγόροι, επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης, νοσοκομειακό προσωπικό) σύμφωνα με τις απαιτήσεις και προβλέψεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.
- ✓ Ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της ίσης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας μέσω της λήψης ολοκληρωμένων μέτρων για την εξάλειψη των έμφυλων μισθολογικών ανισοτήτων, της υιοθέτησης ενιαίου ορισμού για την «εργασία ίσης αξίας», της ανάπτυξης αντικειμενικών και χωρίς έμφυλη προκατάληψη κριτηρίων αξιολόγησης της εργασίας και της αποκατάστασης και ενίσχυσης των μηχανισμών θεσμοθετημένου τριμερούς κοινωνικού διαλόγου με στόχο την πλήρη συμμόρφωση της χώρας με τη ΔΣΕ 100 για την Ίση Αμοιβή, 1951.³
- ✓ Εκπαίδευση μαθητών, γονιών μαθητών και εκπαιδευτικών με σκοπό την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας, ιδίως της έμφυλης βίας και την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την ενδυνάμωση του ρόλου της σχολικής κοινότητας στην έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση των περιστατικών αυτών.
- ✓ Προσθήκη ορισμού στον ΠΚ για τη γυναικοκτονία ως δολοφονία γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους, σύμφωνα και με τις εγγυήσεις των ευρωπαϊκών και διεθνών οργάνων και φορέων. Ταυτόχρονα διασφάλιση κοινής κατανόησης του ορισμού του βιασμού και της σεξουαλικής βίας ως αδικήματα που βασίζονται στην απουσία συναίνεσης, καθώς και πρόβλεψη κατάλληλων αυστηρών κυρώσεων.
- ✓ Σύσταση ενός Παρατηρητηρίου Γυναικοκτονιών που θα αναγνωρίζει επισήμως τη γυναικοκτονία ως δολοφονία γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους, σύμφωνα και με τις εγγυήσεις των ευρωπαϊκών και διεθνών οργάνων και φορέων. Έμφαση θα πρέπει να δώσει το Παρατηρητήριο στη συλλογή, πέραν των στοιχείων που αφορούν το προφίλ του θύματος και του δράστη, στοιχείων που να αφορούν τον αριθμό των καταγγελιών, τη διεξαγωγή αποτελεσματικής διερεύνησής τους και τις περιπτώσεις χρηστής απονομής δικαιοσύνης μέσω της επιβολής κατάλληλων ποινών και κυρώσεων χωρίς καθυστερήσεις.
- ✓ Πρακτικές εγγυήσεις ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ των προγραμμάτων για τους δράστες και της ποινικής διαδικασίας δεν επηρεάζει αρνητικά το δικαίωμα των θυμάτων σε δίκαιη δίκη και ότι παρέχεται επαρκής ενημέρωση και προστασία των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

3ος Πυλώνας: Προστασία (Protection)

Στον Πυλώνα αυτόν εντάσσονται οι Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών και της GREVIO για τις δομές και τους ξενώνες φιλοξενίας, τα ειδικά κέντρα αντιμετώπισης βιασμών

³ βλ. [Direct Request](#) CEACR (2024) της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, 113^η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας για την εφαρμογή της ΔΣΕ 100, 1951.

και/ή κέντρα αντιμετώπισης σεξουαλικής βίας, τα συμβουλευτικά κέντρα, τις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, τα επείγοντα μέτρα απομάκρυνσης και τους περιοριστικούς όρους, την προστασία παιδιών ιδίως σε θέματα επιμέλειας και επικοινωνίας, τις διατομεακές διακρίσεις (intersectionality), την προστασία των γυναικών από τη βία και την παρενόχληση και την σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, την προστασία γυναικών μεταναστριών και αιτουσών άσυλο και το σύστημα αξιολόγησης της ευαλωτότητας μεταναστριών/αιτουσών άσυλο, θυμάτων έμφυλης βίας.

Πέρα από την πάγια παρατήρηση ότι ο αριθμός των κρατικών δομών δεν επαρκεί ούτε για τον αριθμό των επιζωσών στα μεγάλα αστικά κέντρα και ότι η επαρχία εξακολουθεί να μην καλύπτεται από το δίκτυο δομών της Γενικής Γραμματείας, η συζήτηση επικεντρώθηκε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Οργανώσεις που διαθέτουν **ξενώνες φιλοξενίας**. Οι Οργανώσεις στην Αττική επιβεβαιώνουν ότι δέχονται αρκετά αιτήματα για βοήθεια και υποστήριξη από θύματα από όλες τις περιοχές της χώρας. Γενικά από την εμπειρία τους καταλήγουν στην διαπίστωση ότι σημαντικός αριθμός γυναικών που υφίστανται βία δεν γνωρίζει επαρκώς τους διαθέσιμους μηχανισμούς υποστήριξης, στις δε μικρές και κλειστές κοινωνίες παρατηρείται ακόμη μεγαλύτερη επιφυλακτικότητα για προσφυγή στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, γεγονός που συχνά λειτουργεί ανασταλτικά για την καταγγελία και επομένως τη διαχείριση τέτοιων περιστατικών. Αναφορά έγινε όχι μόνο στις προκλήσεις της φυσικής αλλά και της ψηφιακής προσβασιμότητας των υποστηρικτικών δομών, των τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας, καθώς και του διαθέσιμου ενημερωτικού/πληροφοριακού υλικού. Για άλλη μια φορά αναδείχθηκε το πάγιο ζήτημα της λειτουργίας των δομών βάσει κυρίως συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, το οποίο συνεπάγεται καθεστώς ανασφάλειας για το ίδιο το προσωπικό των δομών και φυσικά τα θύματα.

Σημαντικά είναι τα κενά που διαπιστώνονται στην **προστασία παιδιών** που εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία, παρά τη νομική αναγνώρισή τους ως θύματα, καθώς δεν ενεργοποιούνται συστηματικά μηχανισμοί υποστήριξης και διερεύνησης. Ιδίως στα θέματα επιμέλειας και επικοινωνίας, υπογραμμίστηκε η **ανάγκη θέσπισης διαδικασιών εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνου**, προκειμένου να αποφασιστεί η επικοινωνία γονέα-παιδιού ή να ρυθμιστεί η επιμέλεια και τυχόν περιορισμός των δικαιωμάτων αυτών, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για την ασφάλεια της μητέρας και του παιδιού στις περιπτώσεις καταγγελίας ενδοοικογενειακής βίας. Η εμπειρία όπως κατατέθηκε από φορείς του πεδίου αποδεικνύει ότι τα παιδιά επιζητούν σταθερά πρόσωπα αναφοράς και σχέσεις εμπιστοσύνης. Γνώμονας είναι πάντοτε το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Η επανεξέταση του νόμου για την συνεπιμέλεια σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας παραμένει σταθερό αίτημα. Η σύσταση οικογενειακών δικαστηρίων, ενώπιον των οποίων θα συνεκδικάζονται ποινικές υποθέσεις οικογενειακής φύσεως, προτάθηκε ως μία ασφαλής λύση. Στην περίπτωση **παιδιών**, μαρτύρων ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος της μητέρας τους, **που**

διαμένουν σε δομές, επισημάνθηκε ότι στην πράξη πολύ συχνά αποκλείονται από την εκπαίδευση, από υπηρεσίες ψυχολογικής βοήθειας, ακόμη και από διαδικασίες του ΚΕΔΑΣΥ, εάν ο πατέρας κακοποιητής δεν συναινέσει, κατάσταση που χρήζει επείγουσας αντιμετώπισης. Προβληματική είναι η κατάσταση σε περιπτώσεις γυναικοκτονίας, όπου τα παιδιά συχνά δεν αναγνωρίζονται επαρκώς ως θύματα και αποκλείονται από προστατευτικές δομές. Παράλληλα, οι οικογένειες εμπλέκονται σε χρονοβόρες και επιβαρυντικές δικαστικές διαδικασίες για τη ρύθμιση της γονικής μέριμνας, λόγω έλλειψης σαφούς νομοθετικού πλαισίου.

Σχετικά με **την προστασία των γυναικών από τη βία και την παρενόχληση και την σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία**, αναφορά έγινε στις σοβαρές επιπτώσεις της κρίσης και των περιοριστικών μέτρων στο δικαίωμα των γυναικών για αξιοπρεπή εργασία, στα ζητήματα μισθολογικών ανισοτήτων, στα αυξημένα περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης και την υποαναφορά τους, στην μειονεκτική θέση των γυναικών εργαζομένων με οικογενειακές ευθύνες έναντι των ανδρών. Επιπλέον, υπογραμμίστηκε η ανάγκη διασφάλισης της δυνατότητας εξ αποστάσεως συμμετοχής και εκπροσώπησης ενώπιον της Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας, σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η αυτοπρόσωπη παρουσία κατά τη συζήτηση καταγγελιών βίας και παρενόχλησης.

Όσον αφορά τα **θύματα με μεταναστευτικό/προσφυγικό προφίλ**, αναδείχτηκαν το γλωσσικό εμπόδιο, ιδίως στις περιπτώσεις βίας και παρενόχλησης στον χώρο της εργασίας, η απουσία της έμφυλης προσέγγισης στις διαδικασίες ασύλου καθώς και οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν τα συγκεκριμένα θύματα προκειμένου για την απόκτηση του panic button. Από τη συζήτηση καταδείχτηκε και πάλι η ανάγκη για σύνταξη Πρωτοκόλλου με σαφείς διαδικασίες για τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν.

Ανύπαρκτη τέλος υπογραμμίστηκε ότι είναι οποιαδήποτε εξειδικευμένη υποστήριξη για θύματα ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων (FGM).

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- ✓ Ενίσχυση δομών φιλοξενίας, προνοιακών και υποστηρικτικών υπηρεσιών και συμβουλευτικών κέντρων για γυναίκες που βρίσκονται σε απειλή, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών γυναικών, των Ρομά γυναικών, των γυναικών με αναπηρία και των ΛΟΑΤΚΙ+ προσώπων. Πρόσβαση χωρίς εμπόδια των θυμάτων βίας και των παιδιών τους στους ξενώνες φιλοξενίας. Ανεμπόδιστη πρόσβαση γυναικών και των παιδιών τους στην εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες, και κάθε άλλης ψυχολογικής στήριξης ή εξειδικευμένης επαγγελματικής συνδρομής.
- ✓ Υιοθέτηση συντονισμένων μέτρων για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο της εργασίας, την πλήρη προστασία από διακρίσεις λόγω εγκυμοσύνης και μητρότητας, την προώθηση της ένταξης των ατόμων με αναπηρία και την καταπολέμηση διακρίσεων λόγω ηλικίας, την ενίσχυση των

μηχανισμών ελέγχου, τη συστηματική συλλογή αξιόπιστων δεδομένων και την ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε συμμόρφωση με την Διεθνή Σύμβαση για την καταπολέμηση των Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) και την ΔΣΕ 111, 1951.⁴

- ✓ Προώθηση μέτρων καταπολέμησης των έμφυλων στερεοτύπων στον χώρο της εργασίας και εγγυήσεις συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και σε θέσεις λήψης αποφάσεων, καθώς και στοχευμένων μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση διακρίσεων σε βάρος ευάλωτων ομάδων, ιδίως Ρομά και μεταναστών εργαζομένων, με παράλληλη ενίσχυση της συλλογής αξιόπιστων δεδομένων και της αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών σε συμμόρφωση με την ΔΣΕ 111, 1951.⁵
- ✓ Διασφάλιση της δυνατότητας εξ αποστάσεως συμμετοχής και εκπροσώπησης ενώπιον της Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας, σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η αυτοπρόσωπη παρουσία κατά τη συζήτηση καταγγελιών βίας και παρενόχλησης.
- ✓ Ενσωμάτωση λειτουργιών προσβασιμότητας στο panic button όπως άμεσος γεωεντοπισμός της θέσης του θύματος, φωνητική ενεργοποίηση, απτική ειδοποίηση και συμβατότητα με βοηθητικές τεχνολογίες (screen readers) και ανάπτυξη εναλλακτικών τρόπων ενεργοποίησης, όπως εξωτερικά bluetooth κομβία (wearables) για διακριτική και καθολική χρήση.
- ✓ Δημιουργία ιατροδικαστικών υπηρεσιών σε όλες τις περιφερειακές ενότητες/ νομούς της χώρας με παράλληλη διασφάλιση της άμεσης πρόσβασης των θυμάτων σε ιατροδικαστή/ιατροδικάστρια σε 24/7 βάση.
- ✓ Εξοπλισμός όλων των δομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας με rare kits και παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας (εξετάσεις, PEP, επείγουσα αντισύλληψη), με παράλληλη εκπαίδευση προσωπικού.
- ✓ Δημιουργία εξειδικευμένων κέντρων **κρίσης βιασμού (one-stop-shop)** σε μεγάλα αστικά κέντρα, που θα παρέχουν άμεση ιατρική, ψυχοκοινωνική και ιατροδικαστική υποστήριξη, χωρίς προηγούμενη προϋπόθεση αστυνομικής εντολής ή προηγούμενης καταγγελίας.
- ✓ Επανεξέταση του νόμου για την συνεπιμέλεια στα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας με αποκλειστικό γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.
- ✓ Διασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου των γυναικών και δημιουργία αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου ευαλωτότητας κατά την άφιξη.

⁴ Βλ. [Direct Request CEACR](#) (2024) της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, 113^η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας για την εφαρμογή της ΔΣΕ 111 Σύμβασης κατά των Διακρίσεων (Απασχόληση και Επάγγελμα), 1951.

⁵ Βλ. [Observation CEACR](#) (2024) της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, 113^η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας για την εφαρμογή της ΔΣΕ 111 Σύμβασης κατά των Διακρίσεων (Απασχόληση και Επάγγελμα), 1951.

- ✓ Καθιέρωση αποτελεσματικών διαδρομών παραπομπής (pathways) για επιζώσες έμφυλης βίας και δημιουργία ειδικών σημείων επαφής (focal points) σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.
- ✓ Τήρηση της υποχρέωσης της πολιτείας και όλων των αρμόδιων δημόσιων αρχών και φορέων για σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης (non-refoulement) των γυναικών που είναι επιζώσες/ θύματα βίας, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και κοριτσιών που φτάνουν δια θαλάσσης.
- ✓ Άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την αποζημίωση των θυμάτων (N. 5172/2025).

4ος Πυλώνας: Ποινική Δίωξη (Prosecution)

Στον Πυλώνα αυτόν εντάσσονται οι Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών και της GREVIO για **την υποαναφορικότητα και την απόσυρση των καταγγελιών, την εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου, την δευτερογενή θυματοποίηση, τα κενά στην ποινική έρευνα και δίωξη και γενικά για τις συχνότερες προκλήσεις στην πράξη μετά την καταγγελία, και την επαρκή ψυχολογική και νομική υποστήριξη των θυμάτων από αρμόδιους κρατικούς φορείς.**

Συζητήθηκε το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας που ενώ διώκεται αυτεπαγγέλτως, στην πράξη η **αποτελεσματικότητα της δίωξης υπονομεύεται**, καθώς τα θύματα συχνά, υπό το καθεστώς της πίεσης, δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν τη συνέχισή της. Τα δικαστήρια τείνουν να αποδίδουν καθοριστική σημασία σε αυτές τις δηλώσεις, χωρίς επαρκή αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων ή διερεύνηση των συνθηκών μεταβολής της στάσης του θύματος. Το φαινόμενο συνδέεται με ελλιπή κατανόηση της δυναμικής της ενδοοικογενειακής βίας και ανεπαρκή εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών.

Οι Οργανώσεις επανέλαβαν τις ανησυχίες τους για το ότι η προανακριτική διαδικασία δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένη στις **ανάγκες των θυμάτων**, ενώ η πρόσβαση σε υποστηρικτικές υπηρεσίες συχνά εξαρτάται από την υποβολή καταγγελίας. Απόψεις διατυπώθηκαν και για την εφαρμογή μέτρων όπως η αφαίρεση του οπλισμού από δράστες που ανήκουν σε σώματα ασφάλειας, αστυνομία, στρατιωτικοί, λιμενικό.

Εκτενώς συζητήθηκε ο θεσμός της **ποινικής διαμεσολάβησης** στις υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας για τον οποίο οι Οργανώσεις δεν εμφανίστηκαν θετικά διακείμενες, τον περιέγραψαν μάλιστα ως όπλο υπέρ του δράστη. Όπως υποστήριξαν, στην πράξη οι γυναίκες υποχρεώνονται να προβούν στην διαδικασία χωρίς περαιτέρω διερεύνηση και έλεγχο για το εάν έχουν εκβιαστεί, απειληθεί ή τρομοκρατηθεί για να συναινέσουν. Σημειώθηκε ότι η υποχρεωτική διερεύνηση της διαμεσολάβησης ως δικονομικής προϋπόθεσης για την άσκηση ποινικής δίωξης μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις ή σε ακατάλληλη εφαρμογή της ακόμη και σε σοβαρά περιστατικά. Η δε δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση κατά την αυτόφωρη διαδικασία αποδυναμώνει την άμεση προστασία

του θύματος, καθώς συνεπάγεται αναβολή της εκδίκασης. Επιπλέον, πρακτικά κενά παρουσιάζει και η σύνδεση της διαμεσολάβησης με θεραπευτικά προγράμματα, λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας δομών ή διακοπής των προγραμμάτων χωρίς συνέπειες για τον δράστη. Αυτά έρχονται σε σύγκρουση με το άρθρο 48 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, όταν δηλαδή η διαμεσολάβηση λειτουργεί στην πράξη ως υποχρεωτική διαδικασία χωρίς επαρκείς εγγυήσεις για την ασφάλεια και τη συναίνεση του θύματος.

Στη συζήτηση επανήλθε και το ζήτημα **αποζημίωσης των θυμάτων** ενδοοικογενειακής βίας με αναφορά στον Ν. 5172/2025, που ναι μεν περιλαμβάνει διάταξη για υποχρέωση αποζημίωσης υπέρ του θύματος στο πλαίσιο της ποινικής διαμεσολάβησης, παραμένει ωστόσο ανενεργή. Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες υπουργικές αποφάσεις και εγκύκλιοι για την πρακτική εφαρμογή της διάταξης, και άρα τα θύματα αδυνατούν να την επικαλεστούν αποτελεσματικά, πρακτική που αντίκειται στο άρθρο 30 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Στην συζήτηση για την **εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου** σε όλες τις υποθέσεις βίας κατά των γυναικών, παρά την επείγουσα σύσταση της GREVIO για υιοθέτηση Εργαλείου Εκτίμησης Κινδύνου (Risk Assessment Tool), οι Οργανώσεις διαμαρτυρήθηκαν για το ότι ούτε έχει υιοθετηθεί, ούτε εφαρμόζεται καθολικά στην πράξη τέτοιο εργαλείο. Αποτέλεσμα αυτού είναι, οι γυναίκες σε υψηλό κίνδυνο να μην λαμβάνουν έγκαιρη και κατάλληλη προστασία, οι επαγγελματίες (αστυνομικοί, κοινωνικοί λειτουργοί) να μην διαθέτουν ενιαίο και επαληθευμένο εργαλείο για την αξιολόγηση της απειλής και επομένως ο κίνδυνος γυναικοκτονίας να παραμένει υψηλός λόγω μη έγκαιρης αναγνώρισης κρίσιμων ενδείξεων. Ιδιαίτερα επισημάνθηκε πως παρά την προσθήκη του άρθρου 23Α στον Ν. 3500/2006, σύμφωνα με το οποίο στις περιπτώσεις που ένα άτομο καταγγέλλει περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας, οι αρχές καλούνται να μην αντιμετωπίζουν την καταγγελία γραφειοκρατικά αλλά να εκτιμούν κατά πόσο κινδυνεύει το θύμα και τι άμεσα μέτρα προστασίας απαιτούνται, δυστυχώς η διάταξη δεν εφαρμόζεται ουσιαστικά στην πράξη. Χρειάζεται κατάλληλη ενημέρωση των γυναικών και εκπαίδευση αξιολόγησης κινδύνου προς τις αρμόδιες αρχές. Σε περίπτωση καταγγελίας από άτομα με αναπηρία ακοής χρήσιμη θα ήταν η σύνταξη καταλόγου διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, ώστε το θύμα να μην εξαρτάται από συγγενικό ή εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος πρόσωπο, καθώς αυτή η κατάσταση εντείνει την ευάλωτότητα του θύματος και εκμηδενίζει την προστασία. Αντίστοιχα εμπόδια στην αναγνώριση και καταγγελία περιστατικών βίας και στην κατανόηση των διαθέσιμων μέτρων προστασίας αντιμετωπίζουν και οι γυναίκες και τα κορίτσια με νοητική αναπηρία. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται η ανάπτυξη προσαρμοσμένων εργαλείων εκτίμησης κινδύνου και απλών πρωτοκόλλων επικοινωνίας, και εξειδικευμένη κατάρτιση των επαγγελματιών για την αποτελεσματική υποστήριξή τους.

Στο τραπέζι τέθηκε και η πρόσφατη **νομοθετική αλλαγή στο άρθρο 1536 του Αστικού Κώδικα** που εισήγαγε τη δυνατότητα μεταρρύθμισης οριστικής πρωτόδικης δικαστικής

απόφασης, που ρυθμίζει την **επιμέλεια ή/και την επικοινωνία ανηλίκου**, και εκκρεμεί η απόφαση του Εφετείου. Η νομοθετική αλλαγή θεσπίστηκε χωρίς τη συμμετοχή γυναικείων οργανώσεων στη διαδικασία διαβούλευσης, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των άρθρων 6 και 9 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Επίσης η διάταξη αυτή έχει ήδη προκαλέσει την αντίδραση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας ως προς τη δικονομική της εγκυρότητα. Υποστηρίχθηκε ότι η νέα ρύθμιση ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση και επιπλέον ένδικες αντιπαραθέσεις.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- ✓ Διασφάλιση ότι οι επαγγελματίες που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση του νομικού και κοινωνικού φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών θα υπόκεινται στο πλαίσιο της ευθύνης που αναλαμβάνουν σε διαρκή έλεγχο, εποπτεία και αξιολόγηση, συνοδευόμενη από την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων σε περιπτώσεις μη ορθής ή ανεπαρκούς άσκησης των καθηκόντων τους.
- ✓ Συστηματική, διαρκή και ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο αξιολόγηση κινδύνου και διαχείριση της ασφάλειας σε όλες τις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών. Οι αξιολογήσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε μια αποτελεσματική πολυ-υπηρεσιακή προσέγγιση, συμπεριλαμβάνοντας ειδικές υπηρεσίες και από ΜΚΟ, προκειμένου να μετριαστούν οι κίνδυνοι για την ασφάλεια των θυμάτων.
- ✓ Εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση αποδοτικότητας των μέτρων και των δράσεων με αξιοποίηση και της ΕΕΔΑ, ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες εγγυήσεις και τα θεσμικά αντίβαρα.
- ✓ Διαρκής έλεγχος, εποπτεία, εγγυήσεις και λογοδοσία των αρχών και επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων σε περιπτώσεις μη ορθής ή ανεπαρκούς άσκησης καθηκόντων.
- ✓ Διασφάλιση ότι οι διαμεσολαβητές και όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης ακολουθούν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές και κατάρτιση με επίκεντρο την έμφυλη διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας και τον αντίκτυπό της στην ικανότητα των θυμάτων να εισέλθουν σε μια διαδικασία διαμεσολάβησης ισότιμα με τον δράστη.
- ✓ Διαθεσιμότητα επειγόντων μέτρων αποκλεισμού του δράστη (emergency barring orders).
- ✓ Εθνικό Μητρώο Διερμηνέων ΕΝΓ: Σύστημα Τηλεδιερμηνείας 24/7. Κάθε Α.Τ. πρέπει να διαθέτει tablet με εφαρμογή άμεσης σύνδεσης με διερμηνέα, ώστε η κατάθεση να λαμβάνεται με την προβλεπόμενη νομική ακρίβεια και στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να τροποποιηθεί και ο ΚΠοινΔικ, προκειμένου να γίνονται δεκτές οι συγκεκριμένες καταθέσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ Επιτροπής των Μερών του Συμβουλίου της Ευρώπης

1. Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και ορισμοί (άρθρα 2 και 3) και Πολιτικές ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο (άρθρο 6)

(παράγραφοι 8, 9 και 22 της έκθεσης GREVIO)

- Εναρμόνιση των νομικών ορισμών της βίας κατά των γυναικών με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και άρση κενών στην ενδοοικογενειακή βία.
- Πλήρης κάλυψη όλων των μορφών βίας και ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης σε νόμους, πολιτικές και προγράμματα (κατά GREVIO).

2. Θεμελιώδη δικαιώματα, ισότητα και απαγόρευση των διακρίσεων (άρθρο 4)

(παράγραφος 18 της έκθεσης GREVIO)

- Ενίσχυση της πρόληψης και καταπολέμησης της βίας κατά γυναικών που υφίστανται διατομεακές διακρίσεις.
- Εξάλειψη διακρίσεων, ενίσχυση ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματά τους, βελτίωση πρόσβασης σε προστασία/στήριξη και προώθηση σχετικής έρευνας.

3. Ολοκληρωμένες και συντονισμένες πολιτικές (άρθρο 7) και Οικονομικοί πόροι (άρθρο 8) και Μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνία των πολιτών (άρθρο 9)

(παράγραφοι 28, 33, 38 και 39 της έκθεσης GREVIO)

- Αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, μέσω αυξημένου συντονισμού και συνοχής σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο (παρ. 28) και διασφάλιση επαρκών οικονομικών πόρων για βιώσιμη, μακροπρόθεσμη υλοποίηση (παρ. 33).
- Βιώσιμη χρηματοδότηση γυναικείων οργανώσεων υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας (παρ. 38) και ενίσχυση διαβούλευσης με οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών για την ενσωμάτωση των απόψεών τους σε νομοθεσία, πολιτικές και μέτρα (παρ. 39).

4. Συντονιστικός φορέας (άρθρο 10)

(παράγραφος 18 της έκθεσης GREVIO)

- Περαιτέρω υποστήριξη έργου Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως εθνικού συντονιστικού μηχανισμού, με επαρκείς οικονομικούς πόρους για βιώσιμη λειτουργία. Διασφάλιση ανεξάρτητης και τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών της.

5. Συλλογή δεδομένων και έρευνα (άρθρο 11)

(παράγραφοι 57 και 64 της έκθεσης GREVIO)

- Βελτίωση συλλογής δεδομένων για όλες τις μορφές βίας, με ανάλυση ανά φύλο/ηλικία θύματος και δράστη, μορφή βίας, σχέση θύματος-δράστη και γεωγραφική περιοχή.
- Εισαγωγή συστήματος παρακολούθησης περιστατικών βίας κατά των γυναικών σε όλα τα στάδια των διαδικασιών (αστυνομία-δικαστικές αρχές).
- Συλλογή στοιχείων για δικαστικές αποφάσεις που λαμβάνουν υπόψη ενδοοικογενειακή βία σε ζητήματα επιμέλειας/επικοινωνίας/κατοικίας παιδιών.
- Συλλογή στοιχείων για τον αριθμό των αιτήσεων ασύλου λόγω έμφυλης βίας (παρ. 57).
- Διεξαγωγή ερευνών για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών, ιδίως σε ομάδες με διατομεακές διακρίσεις, και αξιολόγηση πολιτικών, νόμων και πρακτικών (παρ. 64).

6. Κατάρτιση επαγγελματιών (άρθρο 15)

(παράγραφος 92 της έκθεσης GREVIO)

- Διασφάλιση συστηματικής και υποχρεωτικής αρχικής και ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης όλων των επαγγελματιών που εργάζονται με θύματα ή δράστες, ιδίως δικαστικών λειτουργών, για τον εντοπισμό και τη διαχείριση περιστατικών βίας κατά των γυναικών.

7. Προγράμματα προληπτικής παρέμβασης και θεραπείας (άρθρο 16)

(παράγραφος 96 της έκθεσης GREVIO)

- Ενίσχυση και πανελλαδική ανάπτυξη προγραμμάτων για δράστες, εφαρμογή τους σε χώρους κράτησης, επαρκή αξιολόγηση αντικτύπου και αύξηση ποσοστών παρακολούθησης/ολοκλήρωσης τους στο πλαίσιο ποινικής διαμεσολάβησης.
- Διασφάλιση ότι η αλληλεπίδραση προγραμμάτων δράστη και ποινικής διαδικασίας δεν θίγει το δικαίωμα των θυμάτων σε δίκαιη δίκη.
- Διασφάλιση επαρκούς ενημέρωσης και προστασίας θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διαμεσολάβηση (παρ. 96).

8. Γενικές υποχρεώσεις (άρθρο 18)

(παράγραφος 113 της έκθεσης GREVIO)

- Ενίσχυση του συντονισμού για την κάλυψη των αναγκών γυναικών θυμάτων κάθε μορφής βίας, μέσω θεσμοθετημένων δομών συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ όλων των αρμόδιων φορέων.

9. Καταφύγια/Ξενώνες Φιλοξενίας (άρθρο 23)

(παράγραφος 146 της έκθεσης GREVIO)

- Αύξηση αριθμού και χωρητικότητας ξενώνων, αντιμετώπιση έλλειψης των διατιθέμενων πόρων και απρόσκοπτη πρόσβαση των θυμάτων.
- Διασφάλιση δομών ασφαλούς φιλοξενίας για γυναίκες σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (παρ. 146).

10. Υποστήριξη των θυμάτων σεξουαλικής βίας (άρθρο 25)

(παράγραφος 158 της έκθεσης GREVIO)

- Δημιουργία ειδικών Κέντρων Αντιμετώπισης Βιασμών και/ή κέντρα αντιμετώπισης Σεξουαλικής Βίας (άρθρο 25 Σύμβασης Κωνσταντινούπολης).
- Εισαγωγή τυποποιημένων πρωτοκόλλων για επαγγελματίες υγείας για την μεταχείριση γυναικών θυμάτων βιασμού/σεξουαλικής βίας.
- Διασφάλιση πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης ανεξάρτητα από προηγούμενη υποβολή μήνυσης.
- Εξασφάλιση έγκαιρης πρόσβασης σε ιατροδικαστικές υπηρεσίες πανελλαδικά (παρ. 158).

11. Προστασία και υποστήριξη των παιδιών-μαρτύρων (άρθρο 26)

(παράγραφος 165 της έκθεσης GREVIO)

- Παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών σε παιδιά που εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία. Διασφάλιση ανεμπόδιστης πρόσβασης των παιδιών των γυναικών θυμάτων βίας που φιλοξενούνται σε ξενώνες σε εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες και ψυχολογική στήριξη.

12. Επιμέλεια, δικαιώματα επίσκεψης και ασφάλεια (άρθρο 31)

(παράγραφοι 200-201 της έκθεσης GREVIO)

- Διασφάλιση εξέτασης ζητημάτων βίας κατά των γυναικών/ενδοοικογενειακής βίας σε αποφάσεις για επιμέλεια και δικαιώματα επίσκεψης των παιδιών.
- Ενσωμάτωση αξιολόγησης και διαχείρισης κινδύνου στον καθορισμό της επιμέλειας και των δικαιωμάτων επίσκεψης των παιδιών, με δυνατότητα περιορισμού αυτών για την ασφάλεια μητέρας και παιδιού.
- Μη εφαρμογή της πρακτικής «συνδρόμου γονικής αποξένωσης» για απομάκρυνση παιδιών ή περιορισμό δικαιωμάτων μη κακοποιητικού γονέα.
- Κατάλληλη κατάρτιση δικαστών/δικαστριών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης (παρ. 200–201).

13. Σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού (άρθρο 36).

(παράγραφος 219 της έκθεσης GREVIO)

- Θέσπιση κατάρτισης και κατευθυντήριων οδηγιών για επαγγελματίες ποινικής δικαιοσύνης για την διασφάλιση κοινής κατανόησης του ορισμού του βιασμού και της σεξουαλικής βίας ως αδικημάτων λόγω απουσίας συναίνεσης και πρόβλεψη κατάλληλων κυρώσεων για μη συναινετικές σεξουαλικές πράξεις.

14. Γενικές υποχρεώσεις, άμεση αντίδραση, πρόληψη και προστασία (άρθρα 49 και 50)

(παράγραφος 268 της έκθεσης GREVIO)

- Διασφάλιση άμεσης και κατάλληλης διερεύνησης και ποινικών διαδικασιών σε υποθέσεις έμφυλης βίας. Ανάπτυξη τυποποιημένων διαδικασιών για τη δίωξη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και παροχή κατάλληλης κατάρτισης σε αρμόδιους επαγγελματίες με την αξιολόγηση μέσω συλλογής δεδομένων και ανάλυσης του χειρισμού ποινικών υποθέσεων από αστυνομία, εισαγγελία και δικαστήρια, με στόχο τον εντοπισμό θεσμικών κενών.

15. Εκτίμηση και διαχείριση κινδύνων (άρθρο 51)

(παράγραφος 277 της έκθεσης GREVIO)

- Εφαρμογή συστηματικής, έμφυλα ευαίσθητης εκτίμησης κινδύνου και διαχείρισης ασφάλειας σε όλες τις υποθέσεις βίας κατά των γυναικών, σε όλα τα στάδια της ποινικής

διαδικασίας. Υιοθέτηση αποτελεσματικής διϋπηρεσιακής προσέγγισης συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων υπηρεσιών και ΜΚΟ.

16. Εντολές επείγουσας απαγόρευσης (άρθρο 52) - Εντολές περιορισμού ή προστασίας (άρθρο 53)

(παράγραφος 287 της έκθεσης GREVIO)

- Διασφάλιση διαθεσιμότητας επειγόντων μέτρων αποκλεισμού και περιοριστικών όρων για όλες τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας.
- Παρακολούθηση και επιβολή ασφαλιστικών μέτρων/διαταγών προστασίας.
- Διασφάλιση εφαρμογής αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων για παραβιάσεις διαταγών προστασίας. Συλλογή δεδομένων για εκδοθείσες διαταγές, παραβιάσεις και κυρώσεις (παρ. 287).

17. Αιτήσεις ασύλου με βάση το φύλο (άρθρο 60) - Διαδικασία προσδιορισμού ασύλου με γνώμονα το φύλο

(παράγραφος 336 της έκθεσης GREVIO)

- Αντιμέτωπιση των αρνητικών συνεπειών της ΚΥΑ 42799/2021 (Τουρκία «ασφαλής τρίτη χώρα») για γυναίκες/κορίτσια αιτούσες άσυλο, θύματα έμφυλης βίας.
- Διασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, με άρση του διοικητικού τέλους για μεταγενέστερα αιτήματα διεθνούς προστασίας.
- Λήψη επειγόντων μέτρων για επαρκή στέγαση και υποστήριξη όσων αιτήσεις κρίνονται απαράδεκτες (παρ. 336).

18. Αιτήσεις ασύλου με βάση το φύλο (άρθρο 60) – Διαμονή

(παράγραφος 354 της έκθεσης GREVIO)

- Διασφάλιση ασφαλούς και επαρκούς στέγασης και κάλυψης βασικών αναγκών όλων των γυναικών/κοριτσιών αιτουσών άσυλο.
- Δημιουργία συστήματος αποτελεσματικού ελέγχου ευαλωτότητας των αιτουσών άσυλο κατά την άφιξη για εντοπισμό αναγκών λόγω έμφυλης βίας.

- Δημιουργία αποτελεσματικών δικτύων παραπομπής για γυναίκες/κορίτσια θύματα και ειδικών σημείων αναφοράς για σεξουαλική και έμφυλη βία σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή έμφυλα ευαίσθητων τυποποιημένων διαδικασιών υποδοχής και πρόληψης έμφυλης βίας σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.
- Άρση εμποδίων πρόσβασης σε εξειδικευμένες υπηρεσίες σε γυναίκες θύματα και παροχή ενημέρωσης για δικαιώματα και ένδικα μέσα σε όλες τις αιτούσες άσυλο (παρ. 354).

19. Μη επαναπρώθηση (άρθρο 61)

(παράγραφος 359 της έκθεσης GREVIO)

- Σεβασμός της αρχής μη επαναπρώθησης γυναικών θυμάτων βίας. Λήψη αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης έμφυλης βίας κατά γυναικών/κοριτσιών αιτουσών διεθνή προστασία και διερεύνηση κάθε σχετικής καταγγελίας (παρ. 359).